

Transcripció

Entrevista a Josep Gudiol i Ricart (1904-1985), arquitecte, historiador de l'art i comissari de la Generalitat per al salvament del patrimoni artístic durant la Guerra Civil

El periple de Josep Gudiol per Gandesa, Manresa i Solsona. Les fortificacions del sector de Manresa

- [JOSEP GUDIOL]: A mi em van mobilitzar i després jo vaig viure a Manresa un any.

- Ah sí?

- Jo vaig ser el *Jefe de talleres* de Manresa de l'*Ejército del Este*. A mi em van mobilitzar com a arquitecte. Al cap d'un any de la revolució, un dia em criden i els de la Generalitat, que podien evitar-ho (dic: "home, joestic al servei de la Generalitat, si vosaltres feu una carta..."... tothom va fer el ronsa i ningú em va ajudar), em van deixar marxar tranquil·lament i em van mobilitzar. És més, com que jo vaig tardar a presentar-me fent gestions d'aquestes, doncs de moment em volien castigar i em varen nomenar capità d'enginyers. Jo havia fet el servei a la brigada topogràfica d'enginyers com a soldat, perquè com que era estudiant d'arquitectura vaig poder entrar a la brigada, que era un cos privilegiat. I vaig acabar sent sergent, naturalment pel fet de ser estudiant d'arquitectura. Per tant, varen cridar tots els sergents de tal reserva, és a dir que pel fet de ser sergent em van fer anar abans a fer el servei militar cridat per l'Exèrcit. Llavors em van destinar a l'Exèrcit de l'Est, a la Secció de Fortificacions. De moment em varen enviar a Gandesa perquè jo fes uns plànols. Aleshores nosaltres encara teníem tot l'Aragó, arribàvem quasi fins a Saragossa. Llavors jo vaig fer el projecte i vaig començar les fortificacions del sector de Manresa, i em varen donar unes instruccions que va venir un general, que es deia Masquelet¹, que ens va venir a explicar com es feien les fortificacions, com ho havíem de planejar tot allò, fer les pistes per poder anar als baluards que situaven a les muntanyes i jo dirigia juntament amb tres aparelladors que els havien nomenat tinents. I llavors teníem un exèrcit de gent llogada, és a dir, també llogàvem gent sense feina i els pagava les 10 pessetes diàries. Potser vaig tenir mil persones treballant, però un cop tot allò se'n va anar aigua avall i van passar l'Ebre, llavors em varen destinar a tallers de Manresa, l'Exèrcit de l'Est va situar el seu quarter general a Solsona i vaig anar a parar a Solsona. Llavors el tinent coronel d'allà, que es deia Martorell, que era un xicot jove que treballava a l'Ajuntament de Barcelona, que era un enginyer, però

¹ Carlos Masquelet Lacaci

aquell era militar de carrera i era tinent coronel. I em va dir: "Escolta, Gudiol (érem amics, era molt més gran que jo, naturalment, jo llavors devia tenir 25 ó 26 anys), vols encarregar-te'n tu? perquè ara hem d'organitzar això dels enginyers aquí, vols encarregar-te tu dels tallers de Manresa?". Perquè està clar tots els tallers estaven *incautats* pels enginyers. I llavors jo vaig anar a Manresa i em sembla que llavors va ser en Rubiralta que em va presentar un seu amic i jo me'n vaig anar a viure a casa d'uns que eren drapaires a l'engròs (encara suposo que existeixen), una gent molt simpàtica. I vaig estar allà i vaig viure a casa d'ells, sense pagar res com a despesa. Jo els portava el meu racionament, que era important. Era una gent que no els faltava res perquè eren molt rics. I, està clar, el fet de tenir el cap de tallers de l'exèrcit d'enginyers a Manresa per a ells era una defensa i em sembla que m'hi va portar en Rubiralta. Llavors jo tenia tots els tallers de fusteria, tots els paletes de Manresa a les meves ordres, tota la *serreria* aquella d'allà baix vora el riu, era una *serreria* immensa. Doncs la *serraria* aquella també depenia de mi. Jo t'adverteixo que no hi hagués tornat mai més a Manresa.

Data de l'entrevista: 10/6/1981

Preguntes: Joaquim Aloy

Web "El salvament de la Seu de Manresa, l'any 1936"

www.memoria.cat/laseu